

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

**«ПРОСЕМІНАР З УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ТА ЕКОНОМІКИ ПРАЦІ»**

(для бакалаврів)

Підготовлено доцентом кафедри управління персоналом та економіки праці
Головач Н.В.

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом та економіки праці
(протокол №8 від 19 березня 2018 р.)

*Схвалено Вченою радою ННІМЕФ Міжрегіональної Академії управління
персоналом (протокол №3 від 19 березня 2018 р.)*

Головач Н.В. Навчальна програма дисципліни «Просемінар з управління
персоналом та економіки праці» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2018. – 12 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст програми дисципліни «Просемінар з управління персоналом та економіки праці», питання для самоконтролю, список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Ця програма запропонована для вивчення програми дисципліни «Просемінар з управління персоналом та економіки праці» як спеціальний курс у вищих навчальних закладах. Реалізується на факультетах і відділеннях управлінських спеціальностей.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Просемінар з управління персоналом та економіки праці» є оволодіння технологією, методикою і технікою організації та проведення наукових досліджень в галузі економіки та управління персоналом.

Завдання, що визначені в процесі викладання навчальної дисципліни «Просемінар з управління персоналом та економіки праці»:

- оволодіння студентом вміннями й навичками самостійної роботи з підготовки до безпосередньої участі у розв'язанні практичних проблем з економіки та управління персоналом;
- ознайомлення студента з сутністю та змістом наукових досліджень в галузі економіки та управління персоналом;
- засвоєння студентами наукових термінів та понять з проведення досліджень в галузі економіки та управління персоналом;
- формування у студентів навичок самостійного й ефективного проведення досліджень з економіки та управління персоналом

Навчальна програма з навчальної дисципліни «Просемінар з управління персоналом та економіки праці» побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах і розроблена для студентів напряму «Економіка і підприємництво».

До навчальної дисципліни «Просемінар з управління персоналом та економіки праці» включає два змістових модулі. Основні форми вивчення дисципліни: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота студентів. Заключний вид контролю – підсумковий модульний контроль. Система дидактичного забезпечення – модульно-рейтингова технологія навчання.

Для вирішення завдань, передбачених програмою, визначені такі методи активного навчання: проблемні лекції, семінари і тематичні дискусії, контрольні та випускні роботи, імітаційні вправи, аналіз ситуацій, розігрування ролей, ділові ігри.

**НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ПРОГРАМИ
ДИСЦИПЛІНИ «ПРОСЕМІНАР З УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТА
ЕКОНОМІКИ ПРАЦІ»**

№	Назва змістових модулів та тем
Змістовий модуль I. Теоретичні основи наукових досліджень	
1.	Наука і наукові дослідження. Критерії наукового знання
2.	Обґрунтування теоретичних засад у наукових дослідженнях
Змістовий модуль II. Наукові дослідження з економіки та управління персоналом	
3.	Методи наукових досліджень з економіки та управління персоналом
4.	Цільові дослідження з економіки та управління персоналом
5.	Технологія організації та проведення досліджень з економіки та управління персоналом
6.	Обробка та оформлення результатів дослідження з економіки та управління персоналом
Всього – 150 год.	

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ДИСЦИПЛІНИ «ПРОСЕМІНАР З УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТА ЕКОНОМІКИ ПРАЦІ»

Змістовий модуль I. Теоретичні основи наукових досліджень

Тема 1. Наука і наукові дослідження. Критерії наукового знання

Наука. Характерні риси науки. Функції науки. Класифікація наук. Наука як соціальний інститут. Наукознавство. Основні завдання наукознавства. Наукове дослідження – основна форма розвитку науки.

Системний підхід у науковому дослідженні. Елементи системи науки. Закриті (замкнуті) системи. Відкриті (незамкнуті) системи. Структура системи. Цілісність системи. Емерджентність. Елемент системи: факти, поняття, закони, теорії, проблеми і методологію. Метод. Методологія. Методологічні основи наукового дослідження. Методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного дослідження.

Література: [5-8, 12-14, 17-21, 25, 28, 33,36-38]

Тема 2. Обґрунтування теоретичних засад у наукових дослідженнях

Поняття та функції наукових досліджень з економіки та управління персоналом. Види наукових досліджень з економіки та управління персоналом. Їх специфіка і можливості. Розвідкові (пошукові) дослідження. Описове дослідження. Експериментальне дослідження. Форми наукового викладу матеріалів дослідження. Монографія, брошура, підручник, навчальний посібник, наукова стаття, тези, доповідь, повідомлення. Основні види наукової роботи студентів: реферат, курсова робота, дипломна робота, магістерська робота. Методика дослідження.

Теоретичні засади у наукових дослідженнях. Методика роботи з інформаційними джерелами, вимоги до роботи над текстом. Сутність наукових документів, назвіть їх види. Теоретичний рівень дослідження. Практичний рівень дослідження. Описово-узагальнюючий рівень дослідження. План та порядок дій щодо проведення дослідження.

Література: [4, 5-8, 12-14, 16-21, 25, 28, 30, 33,36-38]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Наукові дослідження з економіки та управління персоналом

Тема 3. Методи наукових досліджень з економіки та управління персоналом

Основні методи емпіричного наукового дослідження з економіки та управління персоналом. Методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного рівня дослідження. Методи, що можуть бути застосовані на емпіричному і теоретичному рівнях: абстрагування, аналіз і синтез, індукція й дедукція, моделювання. Послідовність пошуку літератури із теми дослідження. Джерела бібліографічної інформації.

Зворотньо-хронологічний порядок ознайомлення із літературою, який дозволяє уникнути повторного огляду інформації. Етапи опрацювання літератури.

Література: [5-10, 12-15, 17-21, 25, 28, 33, 36-38]

Тема 4. Цільові дослідження з економіки та управління персоналом

Програма дослідження. Поняття та функції програми дослідження з економіки та управління персоналом. Теоретична частина програми. постановка дослідницької проблеми. Визначення предмета та об'єкта дослідження. Визначення мети дослідження. Визначення та інтерпретація основних понять дослідження. Формулювання гіпотез та завдань дослідження. Процедурно-методичної частини. Визначення методів збору, аналізу і обробки інформації. Підбір інструментарію для збору даних з економіки та управління персоналом. Визначення методики та техніки дослідження з економіки та управління персоналом. Основні компоненти програми дослідження з економіки та управління персоналом. Основні вимоги до програми дослідження з економіки та управління персоналом.

Література: [1-15, 17-21, 25-38]

Тема 5. Організація та проведення досліджень з економіки та управління персоналом

Структура процесу наукових досліджень дослідження з економіки та управління персоналом. Підготовка і організація дослідження з економіки та управління персоналом. Емпіричне обслідування та експеримент. Опрацювання результатів дослідження. Практичне застосування одержаних даних.

Загальна характеристика етапів дослідження з економіки та управління персоналом. Наукова проблема. Науковий напрямок. Ознайомлення із станом обраної для дослідження проблеми. Організаційні, емпіричні, методи обробки даних та інтерпретаційні методи.

Література: [5-8, 12-14, 17-21, 25, 28, 33,36-38]

Тема 6. Обробка та оформлення результатів дослідження з економіки та управління персоналом

Методи зведення й обробки результатів наукових досліджень: Табличні та графічні методи зведення результатів дослідження з економіки та управління персоналом. Ранжування. Групування. Атрибутивне групування. Кількісне групування. Просте і комбіноване групування. Статистичні методи обробки результатів дослідження з економіки та управління персоналом. Засоби первинної статистичної обробки результатів дослідження.

Форми узагальнення результатів досліджень дослідження з економіки та управління персоналом. Правила оформлення списку літературних джерел.

Література: [5-8, 12-14, 16-38]

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи студентами є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи – закріпити й поглибити теоретичні знання, здобуті в процесі вивчення дисципліни «Просемінар з управління персоналом та економіки праці», сформуванню вміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами, а також з матеріалами власних досліджень в організаціях.

Номер варіанта контрольної роботи студент узгоджує з викладачем. У кожному варіанті завдання пропонується план, в який можна вносити зміни відповідно до вибраної інформації і специфіки роботи.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (РЕФЕРАТИВ)

1. Наука – продуктивна сила розвитку суспільств.
2. Економіка та управління персоналом як наука і галузь.
3. Основи методології науково-дослідної роботи.
4. Дослідження сфери управління та економічне значення цього явища.
5. Курсова робота: написання, оформлення, захист (*можливий варіант дипломної, магістерської*).
6. Дослідження у сфері маркетингу персоналу.
7. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.
8. Досвід управління персоналом в економічно розвинених країнах.
9. Кадрова політика вітчизняних підприємств.
10. Фахівці з управління персоналом та економіки праці на ринку праці.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності
2. Наука. Класифікація наук.
3. Наука як соціальний інститут.
4. Наукознавство. Основні завдання наукознавства.
5. Пояснити значення понять: знання, апріорні знання, абсолютні знання.
6. Критерії наукового знання.
7. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук
8. Соціокультурні технології та їх використання в управління персоналом.
9. Управління робочим часом
10. Використання форм і систем оплати праці на підприємстві
11. Методи нематеріального стимулювання трудової діяльності
12. Моделі, методи та критерії відбору працівників.
13. Загальні процедури найму персоналу в організаціях
14. Професійний відбір персоналу.
15. Критерії, методи та методики оцінки персоналу.
16. Оцінювання якості роботи різних категорій персоналу.
17. Оцінка індивідуального вкладу.

18. Матеріальна та нематеріальна мотивація.
19. Роль менеджера з персоналу у формуванні колективу.
20. Лідерські якості керівника в управлінні персоналом
21. Організація наукової діяльності в Україні.
22. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення.
23. Науково-дослідницька діяльність студентів.
24. Вибір теми та реалізація наукового дослідження.
25. Системний підхід у науковому дослідженні.
26. Елементи системи науки.
27. Поняття дослідження з економіки та управління персоналом
28. Ефективність наукових досліджень.
29. Функції програми дослідження з економіки та управління персоналом.
30. Процедура збору даних з економіки та управління персоналом.
31. Методи теоретичного рівня дослідження.
32. Методи та техніка наукових досліджень
33. Методологічні основи наукового дослідження.
34. Визначення методики дослідження з економіки та управління персоналом
35. Етапи дослідження з економіки та управління персоналом.
36. Форми наукового викладу матеріалів дослідження
37. Основні компоненти програми дослідження з економіки та управління персоналом.
38. Основні види наукової роботи студентів
39. Основні вимоги до програми дослідження з економіки та управління персоналом.
40. Структура процесу наукових досліджень дослідження з економіки та управління персоналом.
41. Підготовка до дослідження з економіки та управління персоналом
42. Організація дослідження з економіки та управління персоналом.
43. Поняття про методологію досліджень.
44. Види та функції наукових досліджень.
45. Види наукових досліджень. Їх специфіка і можливості.
46. Методи емпіричного дослідження.
47. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях.
48. Поняття та функції програми дослідження.
49. Основні компоненти програми дослідження.
50. Основні вимоги до програми дослідження.
51. Мета та цілі наукових досліджень. Завдання дослідження.
52. Об'єкт, предмет та проблема дослідження. Вимоги до їх визначення..
53. Вироблення гіпотез дослідження: індуктивні і дедуктивні.
54. Планування дослідницьких робіт.
55. Вироблення методики дослідження.
56. Забезпечення зв'язку між усіма компонентами програми
57. Підготовка звіту. Проміжні та підсумкові звіти.
58. Визначення послідовності та етапів проведення науково-дослідної роботи.
59. Понятійна категорійна структура дослідження.
60. Моделювання шляхів вирішення досліджуваної проблеми.

61. Структура процесу наукових досліджень.
62. Підготовка і організація дослідження з економіки та управління персоналом.
63. Емпіричне обслідування та експеримент.
64. Опрацювання результатів дослідження.
65. Практичне застосування одержаних даних.
66. Загальна характеристика етапів дослідження.
67. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
68. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі.
69. Техніка роботи зі спеціальною літературою.
70. Курсова і дипломна роботи. Захист дипломної роботи.
71. Етапи роботи над дослідженням та оформленням курсової та дипломної робіт
72. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження
73. Наукова публікація: поняття, функції, основні види
74. Наукова монографія, наукова стаття, теза доповіді.
75. Загальна характеристика етапів дослідження з економіки та управління персоналом.
76. Реферат, доповідь, виступ, книги.
77. Регулювання трудової діяльності персоналу
78. Методика підготовки та оформлення публікацій до видання.
79. Професійна орієнтація як система.
80. Форми звітності при науковому дослідженні.
81. Плинність кадрів та шляхи її скорочення.
82. Методи зведення й обробки результатів наукових досліджень:
83. Табличні та графічні методи зведення результатів дослідження.
84. Шляхи підвищення ефективності використання кадрів на підприємствах.
85. Пояснити значення понять: ранжування, групування, кількісне групування, атрибутивне групування.
86. Проблеми реалізації службової кар'єри в умовах ринкових відносин.
87. Статистичні методи обробки результатів дослідження
88. Сучасні методи організації безперервної освіти персоналу підприємства.
89. Форми узагальнення результатів досліджень
90. Правила оформлення списку літературних джерел.

ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий модульний контроль з навчальної дисципліни «Просемінар з управління персоналом та економіки праці» включає наступні етапи:

- Підготовка та захист індивідуального завдання (реферативна робота);
- Аудиторна робота під час практичних занять;
- Дати відповідь на три питання, що визначені як питання для самоконтролю.

Підсумковий модульний контроль є обов'язковим заходом для всіх студентів. При проведенні якого за 100 бальною шкалою проводиться оцінювання теоретичних знань та практичних вмінь і навичок студентів, які вони здобули після опанування всіх змістових модулів дисципліни.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кодекс законів про працю України // ВВР України від 10.12.1971. – №322-VIII. Документ 322-08, поточна редакція від 12.06.2016 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
2. Наказ МОН України «Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників» від 01.06.13 р. – № 665 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>
3. Національний класифікатор професій України ДК 003:2010, затверджений Держспоживстандартом наказом від 28.07.2010. – №327 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>
4. Академія наук вищої школи України. Наукові записки. Том II. «Системные технологии», Дніпропетровськ, 2009. – 126 с.
5. Бакирова Г. Х. Психология эффективного стратегического управления персоналом. Учеб. Пособие. М., 2010. – 110 с.
6. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник для студентів економ, спец, вузів. 3-е видання, перероблене і доповнене. – К.: Вища школа, 2011. – 271 с.
7. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу. – Київ : “Центр учбової літератури”, 2014. – 142 с.
8. Боровик О. Л., Боровик Л. В. Дослідження операцій в економіці: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2007. – 424 с.
9. Веснин В.Р. Управление персоналом. Теория и практика: учебник / В.Р.Веснин. – М. : Проспект, 2011.
10. Виноградський М. Д. Управління персоналом : навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова; М-во освіти і науки України. – 2-е вид. – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 502 с.
11. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д, Методологія соціально-економічного дослідження: навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2008. – 224 с.
12. Гаркуша Н. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Н. М. Гаркуша, Т. В. Польова; М-во освіти і науки України, Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. – 2-ге вид., випр. і допов. – Харків : ХДУХТ, 2013. – 161 с.
13. Голиков В. А. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. А. Голиков, М. А. Козьмініх, О. А. Онищенко; М-во освіти і науки України, Одес. нац. морська акад. – Одеса : ОНМА, 2014. – 163 с.
14. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. Посібник. – Х.: НТУ «ХП», 2009. – 142 с.
15. Грішнова О.А. Трудовий потенціал України: оцінка стану, ефективність використання, стратегічні напрями розвитку [Монографія] / О. А.Грішнова, С. Р. Пасека, А.С.Пасека; за наук. ред. О.А. Грішнкової. – Черкаси: Маклаут, 2011. – 360 с.
16. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. Інформаціо-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навч. посіб. – К.: Освіта України, 2006. – 390 с.
17. Дослідження операцій в економіці: Підручн./ Ред. Федоренко І. К., Черняк О. І. - К.: Знання, 2007. - 558 с.
18. Кандиба А. М. Менеджмент наукового дослідження: навч. посіб./ Кандиба А. М. – К.: Аграрна наука, 2007. – 220 с.

19. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: «Слово», 2009. – 240 с.
20. Кочетов А.И. Культура педагогического исследования. – Минск, 1996.
21. Крушельницька, О. В. Методологія та організація наукових досліджень [Текст]: навч. посіб. / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с.
22. Максимова Л.В. Управление персоналом: основы теории и деловой практик: учебное пособие / Л.В.Максимова. – М.: Альфа-М: ИНФРА-М, 2012. – 256 с.
23. Менеджмент персоналу : практикум [Петюх В.М, Базилук Б.Г., Герасименко О.О та ін]; - К.: КНЕУ, 2014. – 380 с.
24. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 180 с.
25. Мочерний С.В. Методологія економічного дослідження: Монографія. – Львів: Світ, 2001. – 416 с.
26. Назаренко І. І. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. для студ. ВНЗ] / І. І. Назаренко / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – Київ : КНУБА, 2014. – 123 с.
27. Никифорова В. Г. Управління персоналом: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене та доповнене. – Одеса: Атлант, 2013 р. – 275 с.
28. Оліяр М. Основи науково-педагогічних досліджень (модульно-рейтинговий підхід) / М. Оліяр– Івано-Франківськ : НАІР, 2013. – 214 с.
29. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. – Рек. МОН / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш. – Київ : Ліра-К, 2013. – 336 с.
30. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. – Вид. 2-ге, допов. – К., 2007. – 320.
31. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Славенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб. – К.: Лібра, 2004. – 344 с.
32. Петрова І. Інтеграційна роль компетенцій у стратегічному управлінні людськими ресурсами // Україна: аспекти праці, №8, 2010, С. 23-28.
33. Полудьонна Н.С. Наукова складова магістерської програми і освітньо-кваліфікаційної підготовки фахівців як невід’ємний елемент навчального процесу у ВНЗ МВС України // Вища освіта: історичний досвід та перспективи розвитку: Матеріали науково-методичної конференції, Донецьк, 25.01.2011. –С. 63-67.
34. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / [А.М. Колот, О.А. Грішнова та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. К.: КНЕУ, 2012. – 504 с.
35. Толстова Ю.Н. Логика математического анализа социологических данных М.: Наука, 1991.
36. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» [Текст] / Ф.О.Чмиленко, Л.П.Жук.– Д.: РВВ ДНУ, 2014.– 48с.
37. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 6-е видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2011. – 311 с.
38. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ПРОГРАМИ	4
ЗМІСТ ПРОГРАМИ	5
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	7
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	7
ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10